



## Kronologija delovanja Bralnega društva Slovenije (1993-2011)

*Izbor aktivnosti zajema le v skladu s statutom Bralnega društva Slovenije (BDS) formalno prepoznano organizacijsko, promocijsko, predavateljsko in publicistično delo članov BDS znotraj programskih okvirov BDS, FELA, IDEC in IRA.*

### Ustanovitev in upravljanje društva

#### 1993 – 1995

*Bralno društvo Slovenije (BDS) kandidira za članstvo v IDEC (International Development in Europe Committee - Evropski komite za razvoj bralnih društev), organih IRA (International Reading Association - Mednarodna zveza za branje). Vabljeni udeleženci srečanj: Silva Novljan, Minka Gradišar, Silvo Videtič.*

#### 1995

12. 10. 1995: **ustanovljeno je Bralno društvo Slovenije**. Pobuda in organizacija: Silva Novljan, izdatno pomoč prispevajo Silvo Videtič, Boža Krakar-Vogel, Narodna in univerzitetna knjižnica. Na ustanovnem zboru se je zbralo 61 udeležencev.



Člani delovnega predsedstva ustanovnega zbora BDS, Ljubljana, NUK, 12. 10. 1995.



Udeleženci ustanovnega zbora BDS, Ljubljana, NUK, 12. 10. 1995.

### **Sedež društva:**

1. Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana, Turjaška 1. Od 12. 10. 1995 do 4. 12. 2002.
2. Zavod RS za šolstvo RS, Ljubljana, Poljanska 28. Od 5. 12. 2002 (uradno od 2004).

### **Upravljanje društva:**

#### *Predsednice/ki BDS:*

1. Meta Grosman: 12. 10. 1995 – 8. 9. 2011;
2. Zoltan Jan: 9. 9. 2011 –.

#### *Predsednice upravnega odbora:*

1. Silva Novljan: 12. 10. 1995 – 1. 1. 1999;
2. Milena Ivšek: 2. 1. 1999 – 3. 3. 2004;
3. Jelka Vintar: 4. 3. 2004 – 19. 10. 2009;
4. Savina Zwitter: 20. 10. 2009 –.

#### *Tajnice:*

1. Jelka Kastelic: 12. 10. 1995 – 8. 9. 2000;
2. Vida Gomivnik Thuma: 2. 1. 2001 – 8. 9. 2011;
3. Irena Santoro: 9. 9. 2011 –.

#### *Računovodkinje:*

1. Zdenka Rudolf;
2. Vida Matijaš;
3. Darja Cimprič.

### **BDS je polnopravni član IDEC.**

#### *Delegati BDS v IDEC:*

1. Silva Novljan: 1995 – 2009;
2. Tanja Jelenko: 2009 – 2011;
3. Veronika Rot Gabrovec: 2011 –.

## 1996

27. 6. 1996: **BDS postane polnopravni član Mednarodne zveze za branje** (IRA - International Reading Association).



Člani IDEC v Pragi, 1996.

## 1997

17. 12. 1997: ustanovljena je **podružnica BDS za Dolenjsko, Belo Krajino in Posavje**. Predsednik Jože Zupan.

Hedvika Pavlica sodeluje s skupino *Gender issues and literacy commite*, IRA.

## 1998

26. 11. 1998: ustanovljena je **podružnica BDS za Primorsko**. Predsednica: Nadja Mislej-Božič.

## 2000

8. – 10. 12. 2000: BDS organizira srečanje IDEC v Ljubljani. 21 udeležencev iz 18 držav.



Udeleženci srečanja IDEC, Predjamski grad, 10. 12. 2000.

## 2008

17. 1. 2008: BDS pridobi polnopravno članstvo v **Zvezi evropskih društev za pismenost** (FELA- Federation of European Literacy Associations).

Ustanovljena *podružnica BDS za Štajersko*.  
Predsednica Tanja Jelenko .

## 2011

***BDS podeli svoja priznanja.***

8. 9. 2011: Meta Grosman postane 1. častna predsednica.

## Izdajateljska dejavnost

***Zborniki posvetovanj:***



*Pouk branja z vidika prenove.* (Teaching reading in the light of renewal). Ur. Meta Grosman. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 1997.



*Branje-skrb vseh.* (Reading-our common concern). Ur. Silva Novljan. Ljubljana: Bralno društvo Slovenije, 1998.



*Bralna sposobnost ima neomejene možnosti razvoja.* (Reading ability has unlimited possibility for development). Ur. Milena Ivšek. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2000.



*Različne vrste branja terjajo razvijanje različnih bralnih strategij.* (Different reading methods require development of different reading strategies). Ur. Milena Ivšek. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2001.



*Branje na stičišču* (Reading at a crossroads). Ljubljana: Bralno društvo Slovenije; Sežana: Knjižnica Srečka Kosovela, 2001.



*Pogovor o prebranem besedilu* (Taking over read text). Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2003.



*Kako naj šola razvija branje in širšo pismenost.* (What schools should do to develop literacy). Ur. Jelka Vintar. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2005.



*Stopenjskost pri usvajanju pismenosti.* (Different levels of teaching literacy). Ur. Jelka Vintar. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2007.



*Razmerja med slikovnimi in besednimi sporočili.* Ur. Jelka Vintar. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2009.



*Vloga slikovnih sestavin pri sporazumevanju.* Ur. Vida Gomivnik-Thuma. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2011.

**Glasiło:**

*Glas Bralnega društva Slovenije.* Uredniški odbor: Hedvika K. Pavlica, Neda Isakovič, Franceska Žumer, Irena Oder, Milena Ivšek, Livija Knaflič, Marjetka Ščelkov. Ljubljana: Bralno društvo Slovenije, 2000 (št. 1), 2001 (št. 1, 2), 2002 (št. 1, 2: Glasek)

## **Druge publikacije:**



Novljan, Silva & Matjaž Schmidt: *Povabljen v knjižnico*. Ljubljana: Bralno društvo Slovenije, 1997.



21. 11. 1997: predstavitev slikanice *Povabljen v knjižnico*. Avtorica Silva Novljan ob strokovni direktorici NUK-a, Vilenki Jakac Bizjak.

*Babica in dedek pripovedujeta*. Ljubljana: Bralno društvo Slovenije, 1998. (Vsebinska in oblikovna zasnova zloženke: Tilka Jamnik.)

## **Posvetovanja, okrogle mize, srečanja**

### **1996**

Posvetovanje BDS: *Pouk branja z vidika prenove*, Ljubljana 12. – 13. september 1996. 8 referatov, 15 referentov, 156 udeležencev.

### **1997**

Posvetovanje BDS: *Branje skrb vseh*, Ljubljana, 20. – 22. november 1997. 17 referatov, 4 posterji, 95 udeležencev, mednarodna udeležba.



Meta Grosman in Silva Novljan na posvetovanju 1997.



Udeleženci na posvetovanju 1997.

## 1998

Posvetovanje PD Primorska: *Od ustvarjalnega branja k ustvarjalnemu pisanju*. Sežana, 26. 11. 1998. 67 udeležencev.

Srečanje PD Dolenjska: M. Gabrijelčič: *Motivacija za branje ob novih učbenikih za predmetno stopnjo*, D. Pirman: *Knjižni sejem v Bologni*. Brežice, 23. 10. 1998

## 1999

Posvetovanje BDS: *Bralna sposobnost ima neomejene možnosti razvoja*. Postojna, 18. – 19. 11. 1999. 27 referatov, 60 udeležencev..

Srečanje PD Primorska: *Skrb za materinščino*. Izola, april 1999. 40 udeležencev.

Srečanje PD Primorska: *Biblioterapija*. Izola, 30. 9. 1999. 60 udeležencev.



## **2001**

Posvetovanje BDS: *Različne vrste branja terjajo razvijanje različnih bralnih strategij.*  
Ljubljana, 2001, 25 referentov, 76 udeležencev. .

Posvetovanje BDS: *Branje na stičišču* (Reading at a crossroads).  
Soorganizator Bralno društvo Primorske. Sežana, 26. 11. 2001.

Srečanje PD Dolenjske: M. Kmecl: *Josip Jurčič.*  
Šentrupert, 12. 3. 2001.

## **2002**

Srečanje PD Dolenjske: *Korenine naše preteklosti.*  
Šentrupert, 17. 2. 2002.

Srečanje PD Dolenjske: I. Mestnik: *Gorjanski škrati med ljudmi.*  
Šentrupert, 21. 11. 2002.

Srečanje PD Dolenjske: K. Brenk: *Kruh upanja.*  
Šentrupert, 19. 9. 2002.

Srečanje PD Dolenjske: I. Gregorčič: *Si slišal pesem?*  
Šentrupert, 6. 5. 2002.

## **2003**

Posvetovanje BDS: *Pogovor o prebranem besedilu* (Taking over read text).  
Ljubljana, 8. 9. 2003.

Srečanje PD Dolenjske: T. Pavček: *S črko čez Krko.*  
Šentrupert, 28. 9. 2003.

Srečanje PD Dolenjske: *Rastoča knjiga.*  
Trebnje, 24. 4. 2003.

## **2004**

Okrogla miza BDS: *Pismenost na Slovenskem – Kako jo izboljšati?*  
Ljubljana, 8. 9. 2004.

## **2005**

Posvetovanje BDS: *Kako naj šola razvija branje in širšo pismenost.*  
Ljubljana, 2005.

Srečanje PD Dolenjske: F. Žagar: *Vojna, kaj je to?*  
Šentrupert, 20. 4. 2005.

Srečanje PD Dolenjske: Z. Majhen: *Talisman s poslednjimi ilustracijami Lucijana Reščiča.*  
Trebnje, 8. 9. 2005.

Srečanje PD Dolenjske: V. Brest: *Veliki čarovnik Ujtata.*  
Šentrupert, 16. 11. 2005.

Srečanje PD Primorske: *Svet slikanic.*  
Sežana, 2005.

## **2006**

Okrogla miza BDS: *Nacionalna strategija za razvoj pismenosti in možnosti njenega udejanjanja.* Ljubljana, 7. 9. 2006.

Posvetovanje BDS: *Nacionalna strategija za razvoj pismenosti in usposabljanje učiteljev za razvijanje pismenosti.* Ljubljana, 8. 9. 2006.

Srečanje PD Dolenjske: M. Grosman: *Zagovor branja.*  
Šentrupert, 17. 5. 2006.

Literarno srečanje PD Primorske o Bogomirju Magajni z naslovom *Po poteh Gornjega mesta* s predstavitvijo Magajnovega dela *Gornje mesto* (Zoltan Jan) ter odprtjem razstave fotografij (v sodelovanju s Kosovelovo knjižnico, Knjižnico Divača in Fotoklubom Žarek iz Sežane).  
Divača, 3. 2. 2006.

Simpozij PD Primorska (v sodelovanju s Kosovelovo knjižnico Sežana in Fakulteto za slovenske študije Stanislava Škrabca na Univerzi v Novi Gorici): *Literatura v medkulturnem položaju in ustvarjalno delo Jolke Milič.* Sežana, 26. 5. 2006.

Strokovno srečanje PD Primorske (v sodelovanju s Kosovelovo knjižnico Sežana) z okroglo mizo *Vloga staršev, vzgojiteljev, učiteljev na različnih stopnjah izobraževanja, avtorjev in knjižničarjev pri razvoju bralne pismenosti: Razsežnosti branja.* Sežana, 9. 11. 2006.

## **2007**

Posvetovanje BDS: *Stopenjskost pri usvajanju pismenosti.*  
Ljubljana, 2007.

Srečanje PD Dolenjska: *Berta Golog: Kje je sreča doma?*  
Šentrupert, 12. 9. 2007.

Srečanje PD Dolenjska: *France Žagar: Na sončni strani šole.*  
Šentrupert, 6. 6. 2007.

Literarno srečanje PD Primorske o Bogomirju Magajni z naslovom osrednjega eseja Silva Faturja *Petdesetletni Bogomir Magajna o Kosovelu in Prešernu s predstavitevijo* Magajnovega publicističnega dela in odprtjem fotografske razstave (v sodelovanju s Knjižnico Divača in Fotoklubom Žarek iz Sežane). Divača, 21. 3. 2007.

## 2008

Okrogla miza **BDS**: *Bralna pismenost za večkulturno družbo*.

Ljubljana, 8. 9. 2008.

Posvetovanje PD Štajerska: *Branje in ustvarjalnost*.

Celje, 9. 10. 2008.

Srečanje PD Dolenjske: L. Podobnik: *Romov krik-Romano čingadibe*.

Šentrupert, 26. 3. 2008.

Literarno srečanje PD Primorske o Bogomirju Magajni z naslovom *Glej, roža se je razprostrla v veličasten cvet* s predstavitevijo Magajnovih Primorskih novel, Pregarčevih (Ne)všečnih obrobosti in Pribčevega Vonja po jasminu ter odprtjem razstave fotografij. Divača, 21. 3. 2008.

Okrogla miza PD Primorske v sodelovanju s Kosovelovo knjižnico Sežana: *Navdušenje za branje*. Sežana, 23. 4. 2008.

## 2009

Posvetovanje BDS: *Razmerja med slikovnimi in besednimi sporočili*.

Ljubljana, 8. 9. 2009.

## 2010

Okrogla miza BDS: *Nove oblike pismenosti*.

Ljubljana, 8. 9. 2010.

## 2011

Posvetovanje BDS: *Vloga slikovnih sestavin pri sporazumevanju*.

Ljubljana, 8. 9. 2011.

## Mednarodno sodelovanje

## 1995

Referati na 9. evropski konferenci o branju, Budimpešta: Minka Gradišar, Božena Krakar-Vogel, Miha Mohor, Silva Novljan.

## **1996**

Referat na kongresu IRA, Praga: Boža Krakar-Vogel.

## **1997**

Referati na 10. evropski konferenci o branju, Bruselj: Sonja Pečjak, Sonja Starc/Minka Gradišar.

Referat na posvetovanju Hrvaškega bralnega društva, Koprivnica: Silva Novljan.

Okrogla miza Hrvaškega bralnega društva s predstavitvijo dejavnosti BDS, Zagreb: Barbara Hanuš.

## **1998**

Referat na kongresu IRA, Ocho Rios: Silva Novljan.

## **1999**

Referat na 11. evropski konferenci o branju, Stavanger: Tilka Jamnik.; poster: Meta Grosman.

## **2000**

Referati Mednarodni seminar o branju: *Schools where literacy thrives*. Bralno društvo Slovenije in International Reading Association, Europe Committee: Meta Grosman, Ljubljana 11. 12. 2000.

Referata na konferenci IRA, Auckland: Boža Krakar-Vogel, Silva Novljan.

Referat na seminarju IDEC, Retymno: Silva Novljan.

## **2001**

Referati na 12. evropski konferenci o branju, Dublin: Andreja Pleničar in Silva Novljan, Tilka Jamnik, Tanja Jelenko, Boža Krakar-Vogel.



12. evropska konferenca o branju, Dublin: Andreja Pleničar (odsotna) in Silva Novljan, Tilka Jamnik, Tanja Jelenko, Boža Krakar-Vogel.

### **2003**

Referat na 13. evropski konferenci o branju, Tallin: Tilka Jamnik/ Manca Perko.

### **2005**

Referat na 14. evropski konferenci o branju, Zagreb: Tilka Jamnik.

### **2007**

Referati na 15. evropski konferenci o branju, Berlin: Ana Ileršič, Tilka Jamnik, Livija Knaflič, Silva Novljan / Mojca Balant.

### **2009**

Referati na 16. evropski konferenci o branju: Tilka Jamnik, Tanja Jelenko, Božena Kolman-Finžgar.

## **Gostujoči referenti**

### **1995**

Dr. Greg Brooks, London: *Who should Control the Curriculum*, referat na ustanovnem zboru BDS, 12. 10. 1995.

## Nagrade

**Nagrade BDS mentorjem knjižnega kviza**, ki ga organizira Pionirska knjižnica:

1. 1998: mentorica Tatjana Šmid, Knjižnica Ivana Tavčarja, Škofja Loka, za sodelovanje pri bralnem kvizu.
2. 1999: mentorica Marija Kramar, Mestna knjižnica Piran, za sodelovanje pri bralnem kvizu.
3. 2011: na občnem zboru 8. 9. 2011 postane 1. častna predsednica Meta Grosman.

### **Nagrada IDEC:**

Ljudska knjižnica Metlika za projekt: *Romi, povabljeni v knjižnico*, 2011.

## Sodelovanje

1. Sodelovanje z **Bralno značko Slovenije**: predlogi za posodobitev delovanja.
2. Sodelovanje pri **bralnem kvizu Pionirske knjižnice**: sooblikovanje vprašalnika, nagrada za mentorja in udeleženca bralnega kviza.
4. Sodelovanje s **Slavističnim društvom, Andragoškim centrom ...**

## Izobraževanje članov

**Udeležba na delavnici o vodenju društev** (gostiteljica IRA):

Malaga, 1995: Silvo Videtič;

Reston, 1997: Silva Novljan in Jelka Kastelic;

Dunaj, 1999: Milena Ivšek, Minka Gradišar in Sonja Starc;

Reston, 2001: Tilka Jamnik in Hedvika Pavlica;

Retymno, 2004: Jelka Vintar in Vida Gomivnik-Thuma.



Silva Novljan, Vida Gomivnik-Thuma in Jelka Vintar na poti na srečanje IDEC, 2004.

Toronto, 2006: Meta Grosman in Vida Gomivnik-Thuma.

Cluj, 2008: Tanja Jelenko in Brina Zabukovnik-Jerič .

## Odmevi (1995- 1999)

### *Hanuš, Barbara:*

- Kako berejo učenci v svetu in pri nas: članek o ustanovitvenem sestanku. *Šolski razgledi* 6. 11. 1995, št. 17.
- Dobri bralci in šolske okoliščine za branje: pogovor z dr. Ano Gradišar. *Delo* 27. 11. 1995.
- Vrniti čas za branje v šolo: o posvetovanju Pouk branja z vidika prenove. *Šolski razgledi* 23. 9. 1996, št.14.
- Branje nekoč in danes: napoved drugega posvetovanja Branje – skrb vseh. *Šolski razgledi* 6. 10. 1997, št. 16.
- Povabljeni k branju in pripovedovanju: o drugem posvetovanju Branje – skrb vseh. *Delo* 27. 11. 1997 (Književni listi).
- Kako brati in spodbujati branje: prispevek o omizju Hrvaškega bralnega društva. *Delo* 26. 6. 1998 (Književni listi).
- 8. september – mednarodni dan pismenosti. *Delo* 10. 9. 1998 (Književni listi).
- Knjige o knjigah in ljudeh, ki imajo knjige radi: o prireditvi Bralnega društva Dolenjske. *Delo* 22. 10. 1998 (Književni listi).
- Babica in dedek pripovedujeta. *Delo* 13. 5. 1999 (Književni listi).
- Kaj je biblioterapija: o posvetovanju Bralnega društva Primorske. *Delo* 7. 10. 1999 (Književni listi).

### *Jamnik, Tilka:*

- Bralno društvo Slovenije. *Šolska knjižnica* 6 (1996) 1, str. 43-44.
- Bralno društvo Slovenije. *Šolska knjižnica* 9 (1999) 1, str. 43.
- Poročilo z dveh konferenc v Skandinaviji. *Knjižničarske novice* 9(1999) 8/9, str. 15-18.
- Od ustvarjalnega branja k ustvarjalnemu pisanju. *Šolska knjižnica* 9 (1999) 1, str. 52 .
- Jamnik, Tilka: Enotnost in raznolikost v razvijanju pismenosti: srednjeevropska konferenca o branju, Bratislava, 6.-8. julij 2000. *Šolska knjižnica* 10 ( 2000) 4, str. 236-239.
- Jamnik, Tilka: Pravice otrok do uspešnega pouka branja: z različnostjo do različnih otrok. *Glas Bralnega društva Slovenije* 2 (2001) 2, str. 5-8.
- Jamnik, Tilka, Pavlica Kolman, Hedvika: International Leadership Conference, 13. - 16. julij 2001, Reston, Virginia: društveno dogajanje – poročila. *Glas Bralnega društva Slovenije* 2 (2001) 2, str. 10-13.

### *Novljan, Silva:*

- Mednarodna zveza za branje. *Knjižničarske novice* 4 (1994) 1, str. 10.
- Evropska konferenca o branju. *Knjižničarske novice* 5 (1995) 7-8, str. 24-25.
- Knjižnice in pismenost. *Knjižničarske novice* 5 (1995) 3, str. 1-2.
- Ustanovljeno je Bralno društvo Slovenije. *Knjižničarske novice* 5(1995) 11, str. 3-4.
- O branju razmišljajo strokovnjaki več strok. *Delo* 2. 8. 1995, str. 8.
- Pismenost in demokracija. *Dnevnik* 3. 8.1995, str. 13.
- Evropska konferenca o branju. *Knjižničarske novice* 5 (1995) 7-8, str. 24-25.
- Bralno društvo Slovenije. *Knjižničarske novice* 6 (1996) 2, Priloga, 3 str.
- Bralno društvo Slovenije je sprejeto v IRA. *Knjižničarske novice* 6 (1996) 8-9, str. 1-2.
- Dejavnost Bralnega društva Slovenije. *Knjižničarske novice* 6 (1996) 4, str. 9-10.
- Strokovno posvetovanje Bralnega društva Slovenije "Pouk branja z vidika prenove", Ljubljana, 12.-13. september 1996. *Knjižničarske novice* 6(1996) 4, str. 10-11.
- Novice z dela Bralnega društva Slovenije (BDS). *Knjižničarske novice* 6 (1996) 12, str. 7-8 (Soavtorica Jelka Kastelic).
- 2. strokovno posvetovanje Bralnega društva Slovenije "Branje - skrb vseh". *Knjižničarske novice* 6 (1996) 12, str. 9.

- Izzivi za novo tisočletje. *Šolski razgledi* 4. september 1999, št. 13, str. 6.
- Razvijanje branja-trajni izziv. *Knjižničarske novice* 9 (1999) 8/9, str. 11-15.
- Moji zapiski iz sodelovanja v IDEC. *Glas Bralnega društva Slovenije* 2 (2001) 2, str. 8-10.
- Poročilo o aktivnostih Bralnega društva Slovenije. *Glas Bralnega društva Slovenije* 2 (2001) 2, str. 13-14.

*Anonimno:*

- Združevanje različnosti za doseg skupnih ciljev. *Šolski razgledi* (1997) 3, str. 9
- Novice iz Bralnega društva Slovenije. *Knjižničarske novice* 7 (1997) 11, str. 17-20.
- Materinščina danes. *Primorske novice* 16. 4. 1999.
- Novice Bralnega društva Slovenije in IDEC-A. *Šolska knjižnica* 9 (1999) 1, str. 53
- Zdravljenje s terapijo. *Primorske novice* 23. 9. 1999, št. 33.
- Knjiga in današnji čas. *Primorske novice* 28. 9. 1999, št. 75.

Pripravila: Silva Novljan

Viri: arhiv BDS in avtorice, časopisje.